

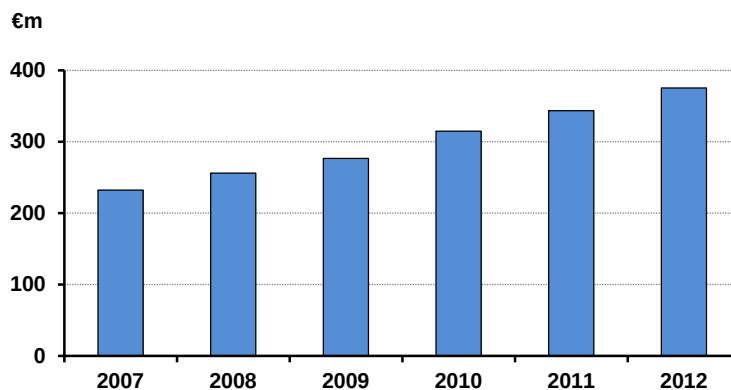
18 Fiacha Ró-íocaíochta Leasa

- 18.1** Déanann an Roinn Coimirce Sóisialaí (an Roinn) íocaíochtaí leasa le thart ar 1.5 milliún duine gach seachtain. Is ionann buiséad foriomlán na Roinne do 2013 agus thart ar €20 billiún.
- 18.2** Tagann ró-íocaíocht ar íocaíochtaí leasa chun solais nuair a fhaigheann éilitheoir íocaíocht nach bhfuiltear ina theideal nó nuair a sháraíonn an leibhéal íocaíochta a fhaightear an íocaíocht ina bhfuiltear ina theideal.
- 18.3** D'fhéadfadh ró-íocaíochtaí tarlú de bharr calaoise nó earráide. D'fhéadfadh cásanna mar seo teacht chun solais nuair a chuireann éilitheoir faisnéis nua ar fáil dá dheoin féin nó mar thoradh ar bheartaíocht rialála de chuid na Roinne. Nuair a thugtar ró-íocaíocht faoi deara, cuirtear deireadh leis an íocaíocht nó laghdaítear méid na híocaíochta go dtí an leibhéal ceart. D'fhéadfadh sé go ndéanfaí fiach ró-íocaíochta infheidhmithe le dlí a thaifeadh agus déanfaidh an Roinn iarracht an fiach sin a aisghabháil/fháil ar ais. D'aithin Tionscnamh Calaoise na Roinne 2011-2013 go bhfuil aisghabháil fiacha éifeachtach riachtanach chun gníomhaíocht chalaoiseach a dhíspreagadh.
- 18.4** Scrúdaíonn an chaibidil seo treocht ró-íocaíochta le roinnt blianta anuas agus an dul chun cinn atá déanta ag an Roinn i bhfeidhmiú moltaí ó scrúdaithe a rinneadh roimhe seo faoin mbealach ar bainistíodh ró-íocaíochtaí. Déantar athbhreithniú freisin ar an gcaingean dlí a tógadh i gcásanna calaoise nó chun ró-íocaíochtaí a aisghabháil.

Fiacha Ró-íocaíochta

- 18.5** B'ionann líon iomlán na bhfiach ró-íocaíochta gan íoc ag deireadh na bliana 2012 agus €375 milliún - ardú 9% nó €32 milliún ar fhiach na bliana 2011. In iomlán, tá an ró-íocaíocht gan íoc arduithe de réir 62% ón bhliain 2007 (Fíor 18.1). Baineann an fiach gan íoc leisan leibhéal ró-íocaíochtaí a haithníodh chomh maith le ceanna a aisghabháladh agus a díscríobhadh nó a cealaíodh.¹

Fíor18.1 Fiacha Ró-íocaíochta, 2007 go 2012

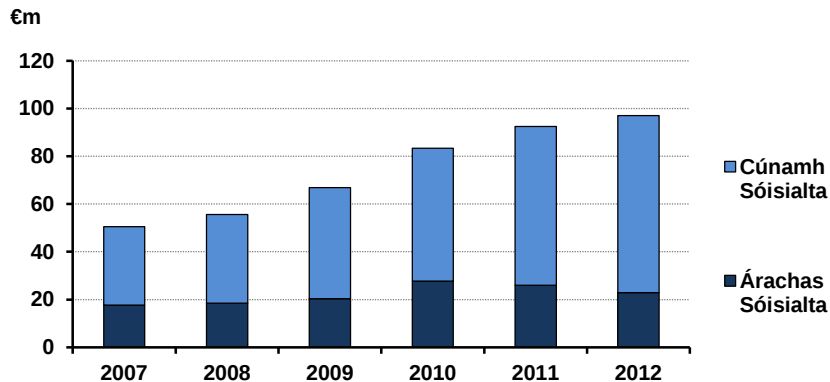
Foinse: Iarscríbhinn A

¹ Tá sonraí ró-íocaíochtaí a taifeadh, a díscríobhadh nó a cealaíodh, agus an fiach gan íoc don tréimhse 2007 go 2012 leagtha amach in Iarscríbhinn A.

Taifeadadh Ró-íocaíochtaí

- 18.6** Tháinig méadú 5% ar luach ró-íocaíochtaí a taifeadadh in 2012 go €97 milliún. Ó 2007, tá an leibhéal ró-íocaíochtaí a taifeadadh go bliantúil arduithe 92%. I rith na tréimhse chéanna, tháinig ardú 25% ar chaiteachas ar scéimeanna leasa. Bhain ró-íocaíochtaí ó scéimeanna Vóta maoinithe, a bhaineann go príomha le cúnamh sóisialta, le 76% de na ró-íocaíochtaí uile in 2012 (féach Fíor18.2).

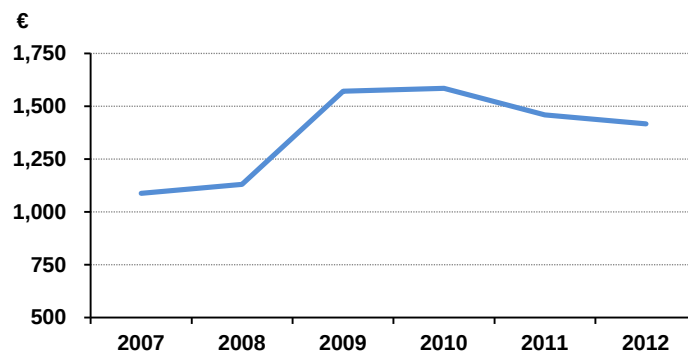
Fíor 18.2 Ró-íocaíochtaí a taifeadadh de réir cineál scéime, 2007 go 2012

Foinse: Iarscríbhinn A

- 18.7** Léiríonn Fíor 18.3 an meán luach ró-íocaíochtaí a taifeadadh gach bliain ó 2007 go 2012. In 2009, d'ardaigh an meán go €1,570 agus d'fhan ag thart ar an leibhéal sin in 2010. Faoi 2012 bhí an meán laghdaithe go thart ar €1,420.

Fíor 18.3 Meán luach ró-íocaíochtaí, 2007 go 2012

Foinse: Iarscríbhinn A

Ró-íocaíocht an Liúntas Breosla

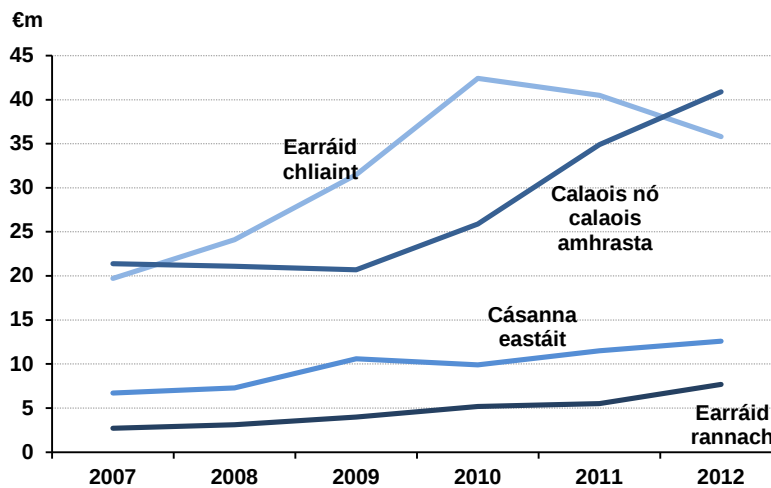
- 18.8** Mar thoradh ar an tionchar saofa ar an treoht, tá 60,000 ró-íocaíocht de €1.2 milliún in iomláine a bhain le híocaíocht liúntas breosla a déanadh trí dhearmad, seachtain amháin le cois in 2012, nach bhfuil curtha san áireamh sa meán ríofa don bhliain 2012.¹ Aisghabháladh beagán sa bhreis ar €1 mhilliún den ró-íocaíocht liúntas breosla ó 52,000 cás tríd an am ar tosaíodh ag íoc an liúntas breosla 2012/2013 a chur siar ar feadh seachtain amháin. Ní fhéadfaí é seo a dhéanamh i gcásanna nach raibh teidlíocht don liúntas níos mó ag na héilitheoirí ar tugadh ró-íocaíocht dóibh. Tá an fiach aisíochta ó shin nó á aisíoc faoi láthair in 1,300 cás eile. Tá sé tugtha le fios ag an Roinn go leanfar sa tóir ar na fiacha uile atá dlite.

¹ Féach Caibidlí 23 (ailt 23.32 go 23.35) den Tuarascáil Bhliantúil 2011.

Cúiseanna le Ró-íocaíochtaí

- 18.9** Déanann an Roinn idirdhealú idir ró-íocaíochtaí a chuireann sí i leith calaoise (nó calaoise amhrasta), earráide cliaint, earráide ranna agus iad siúd a bhaineann le cásanna eastáit.¹ Léirítear gluaiseacht i luach ró-íocaíochtaí do gach catagóir den tréimhse 2007 go 2012 i bhFíor18.4.

Fíor 18.4 Luach ró-íocaíochtaí, de réir cúise, 2007 go 2012

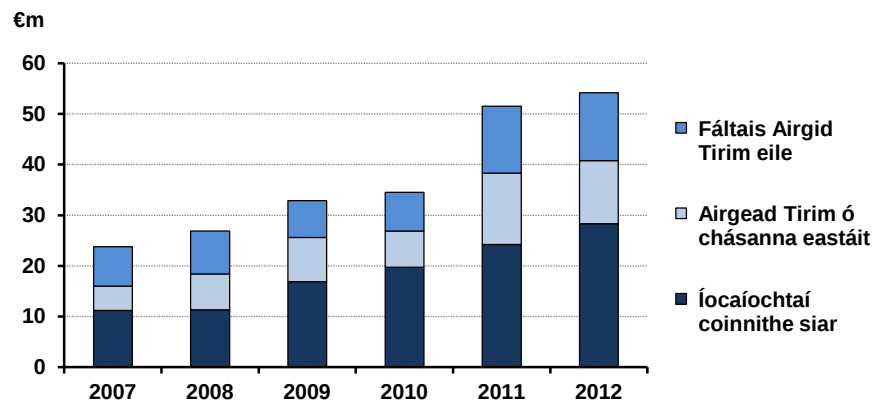

Foinse: Iarscríbhinn A

Aisghabháil Ró-íocaíochtaí

- 18.10** Aisghabhálann an Roinn ró-íocaíochtaí ar dhá bhealach
- cuid de na híocaíochtaí leasa nó iad ar fad a choinneáil siar
 - íocaíochtaí díreacha (cnapshuime nó gálaí) ón éilitheoir nó óna n-eastát
- 18.11** Tá os cionn dúbáilt ó €24 milliún in 2007 go €54 milliún in 2012 tagtha ar an líon iomlán ró-íocaíochtaí a aisghabháladh (féach Fíor18.5). B'ionann an líon a haisghabháladh in 2012 agus
- €28.3 milliún (53%) a haisghabháladh tríd íocaíochtaí dlite a choinneáil siar
 - €12.5 milliún (23%) ó íocaíochtaí díreacha ó eastáit éilitheoirí a bhí básaithe
 - aisghabháladh an t-iarmhéid de €13.4 milliún tríd íocaíochtaí díreacha.

¹ Aithnítear ró-íocaíochtaí i gcásanna eastáit áit a léiríonn aischiúir éigeantacha chuig an Roinn ó na heastáit a bhí ag éilitheoirí atá básaithe gur rinneadh an ró-íocaíocht.

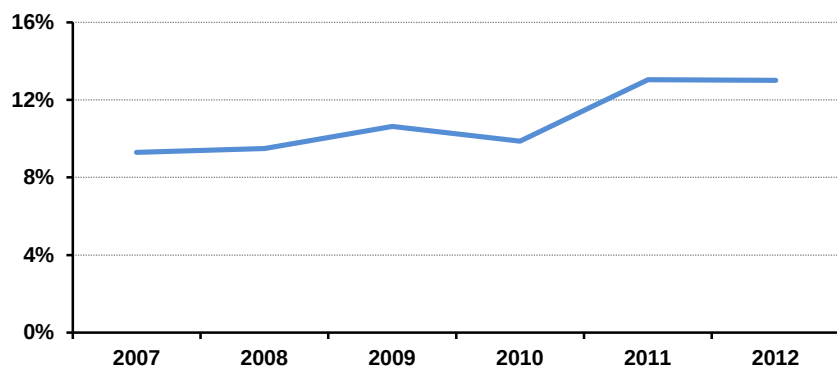
Fíor 18.5 Ró-íocaíochtaí a aisghabháladh, de réir modh aisghabhála, 2007 go 2012

Foinse: Iarscríbhinn A

An Ráta Aisghabhála

18.12 Is tomhas amháin ar éifeachtúlacht aisghabhála fiach é an tsuim a aisghabháltar gach bliain i gcomparáid leis an bhfiach iomlán atá le haisghabháil an bhliain sin. B'ionann an €54 milliún a haisghabháladh in 2012 agus 13% den fhiach iomlán in-aisghabhála (féach Fíor18.6).

18.13 D'fhéadfadh sé gur tomhas níos fearr ar éifeachtúlacht aisghabhála fiach é an céatadán fiach a aisghabháladh do thréimhsí sonracha. Ní féidir le córas na Roinne, áfach, tuarascáil a chur ar fáil ag leagan amach do gach bliain, na ró-íocaíochtaí a taifeadadh, a díscríobhadh, a cealaíodh agus a aisghabháladh agus an fiach iarmhartach atá fós le híoc.

Fíor 18.6 Suim a aisghabháladh mar chéatadán den fiach in-aisghabhála, 2007 go 2012

Foinse: Iarscríbhinn A

- 18.14** Tá sonraí curtha ar fáil ag an Roinn a léiríonn an t-iarhmhéid reatha gan íoc maidir le ró-íocaíochtaí a tógadh gach bliain idir 2007 agus 2012 (féach Fíor18.7). Níorbh fhéidir a aithint an raibh baint ag na laghduithe fiacha gach bliain le haisghabháil, cealú nó díscríobh.

Fíor 18.7 Anailís Aoise Fiachais Ró-íocaíochta, 2007 go 2012

	Ró-íocaíochtaí a taifeadadh	% gan íoc	
		Meitheamh 2012	Iúil 2013
2007	50.5	39	36
2008	55.6	42	38
2009	66.8	47	43
2010	83.4	51	45
2011	92.4	59	50
2012	96.9	—	59

← % fiacha gan íoc tar éis 4 bliana

Foinse: An Roinn Coimirce Sóisialaí

- 18.15** Bhí 59% measta den fhiach a taifeadadh in 2012 fós gan íoc ag deireadh Iúil 2013. Léiríonn an anailís go bhfuil beagán sa bhreis ar 40% den fhiach fós gan íoc tar éis ceithre bliana.

Nósanna Imeachta Aisghabhála

- 18.16** Ar dtús, déanfaidh oifig nó oifig áitiúil na scéime ábhartha, mar is cuí, plean aisghabhála a chur in áit leis an té a fuair ró-íocaíocht. D'fhéadfadh sé go mbeadh baint ag Láraonad Bainistithe Fiach agus Ró-íocaíochtaí (CODMU) na Roinne leis an gcás má theipeann ar iarrachtaí áitiúla. Deir treoirlínte na Roinne gur cheart cásanna ró-íocaíochta a chur ar aghaidh chuig an CODMU má tá an ró-íocaíocht níos mó ná €1,000, murar éirigh leis na hiarrachtaí aisghabhála a rinne oifig nó oifig áitiúil na scéime le gairid, mura bhfuil an duine ag fáil íocaíochtaí leasa a thuilleadh agus mura bhfuil a fhios cá bhfuil an té sin. In 2012, cuireadh 369 cás lenar bhain fiach de €3.3 milliún ar aghaidh chuig an CODMU (244 cás in 2011). Go dtí an tréimhse Iúil 2012, rinneadh aisíocaíochtaí de €107,000 san iomlán maidir le 129 de na cásanna seo. Mhínigh an Roinn go n-aisíocann tromlach na gcásanna seo an fiach thar roinnt blianta.
- 18.17** Rinneadh athbhreithniú ar shamplaí de ró-íocaíochtaí sna hiniúchtaí a rinneadh ar an Vóta Coimirce Sóisialaí agus an Ciste Árachas Sóisialta i rith 2012. Ina iomláine, scrúdaíodh sampla de 184 cás ró-íocaíochta i seacht scéim leasa. Tá achoimre ar thorthaí na scrúduithe ar na cásanna sin ibh Fíor 18.8.

Fíor 18.8 Torthaí ar scrúdú ar shampla de ró-íocaíochtaí

Stádas cáis ag am an iniúchta	Líon na gcásanna	% den sampla
Aisghafa ina iomláine	47	25%
Achomharc nó athbhreithniú	12	7%
Cealaithe nó díscríofa	20	11%
Plean aisghabhála in áit	62	34%
Gan plean aisghabhála in áit	43	23%
Iomlán	184	100%

Foinse: Anailís déanta ag Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste

- 18.18** As na 43 cás nach raibh plean in áit acu chun an ró-íocaíocht a aisghabháil ag an am ar rinneadh an t-athbhreithniú iniúchta, bhí 13 ag teacht leis an gcritéar tarchurtha go CODMU agus tarcuireadh seacht acu sin.

Cealú agus Díscríobh Ró-íocaíochtaí

- 18.19** Is féidir fiach ró-íocaíochta a taifeadadh a chealú áit a léirítear nár tharla aon ró-íocaíocht nó nuair a taifeadadh ró-íocaíocht trí dhearmad. Is féidir ró-íocaíochtaí a dhíscríobh i gcás ina meastar nach bhfuil aon ionchas réadúil ann go n-aisíocfar an fiach. Ó Feabhra 2013, rinneadh athbhreithniú ar threoirilínte na Roinne ar mhaithe le hathbhreithniú formheasa agus bainistíochta a chur ar fáil do chásanna a dhíscríobhtar agus a chealaítear.

Bainistiú Ró-íocaíochtaí

- 18.20** Tá roinnt easnamh ag Córas Bainistithe Fiacha na Roinne a tugadh isteach sa bhliain 2006. Níl sé ar a chumas anailís a dhéanamh ná faisnéis bhainistíochta a chur ar fáil ina bhfuil leibhéal ábhartha sonraí, ná taifeadadh a dhéanamh ar na gníomhartha aisghabhála a tógadh agus atá gan íoc ag leibhéal cás aonair. Tá sé socruithe ag an Roinn córas nua bainistithe fiacha a fhorbairt.

Athruithe Reachtaíochta

- 18.21** Rinneadh soláthar san Acht Leasa Shóisialaigh 2012 do shuim aisghabhála níos airde uathu siúd atá ag fáil íocaíocht leasa i gcónaí. Roimhe seo, ní fhéadfadh asbhaint ó liúntas leanúnach chun ró-íocaíocht a aisghabháil an íocaíocht a íslíú faoin ráta den Liúntas Leasa Forlíontach a bhí oiriúnach don éilitheoir. Chiallaigh sé seo gur €2 sa tseachtain í an tsuim in-aisghabhála a bhí i dtromlach na gcásanna agus nach bhféadfaí asbhaint níos airde a dhéanamh gan comhaontú i scríbhinn ón éilitheoir. Ceadaíonn na forálacha nua ráta aisghabhála go suas le 15% de liúntas leanúnach an éilitheora. Caithfear an t-éilitheoir a chur ar an eolas faoi rún na Roinne an fiach a aisghabháil ar an mbealach seo agus deis a thabhairt dó aon fhaisnéis a mheasann sé atá ábhartha maidir leis an aisghabháil atá molta a sholáthar.
- 18.22** Ceadaíonn an tAcht Leasa Shóisialaigh agus Pinsean (Forálacha Ilghnéitheacha) 2013 úsáid a bhaint as orduithe astaithe chun ró-íocaíochtaí a aisghabháil i gcúinsí áirithe. Tá an fhéidearthacht ró-íocaíochtaí a aisghabháil trí lacáistí cánach a choinneáil siar á mheas chomh maith le horduithe astaithe a úsáid in íocaíochtaí eile de chuid an Stáit.

Forfheidhmiú Dlíthiúil

- 18.23** D'fhéadfadh sé go mbeadh ionchúisimh choiriúla bainteach le gníomh dlíthiúil ón Roinn maidir le cásanna suntasacha mí-úsáide leasa agus/nó imeachtaí sibhialta chun aisghabháil ró-íocaíochtaí leasa a éascú nó bailiú riaráistí Árachais Shóisialaigh Pá-Choibhneasa (ÁSPC).¹

Cásanna Ionchúisimh Choiriúil

- 18.24** Déanann an Roinn iarracht a chinntiú go dtógtar ionchúisimh sna cásanna is tromchúisí nuair a bhíonn fianaise láidir calaoise ann. Agus cásanna á meas d'imeachtaí dlí, baineann an Roinn úsáid as critéir cosúil leis an tréimhse ama agus an tsuim airgid a bhíonn i gceist leis an gcalaois agus an stair a bhain leis an gcás roimhe sin. Cuirtear ualaithe le gach critéar ansin chun na cásanna atá oiriúnach d'ionchúiseamh a mheas.
- 18.25** B'ionann líon na ró-íocaíochtaí ar scéimeanna leasa shóisialaigh in 2012 a bhí luaite le calaois agus 20,720. Bhí luach sa bhreis ar €6,500 ag baint le beagán le cois 1,000 de na ró-íocaíochtaí calaoise seo. Sa bhliain 2012, rinne Láraonad Ionchúiseamh na Roinne meas ar 274 (26%) cás maidir le himeachtaí coiriúla.
- 18.26** Ba é 242 líon na gcásanna a cuireadh ar aghaidh le haghaidh imeachtaí coiriúla in 2012 (381 cás in 2011). Ba é 158 líon na gcásanna a tarchuireadh chuig Príomh-Aturnae an Stáit agus ag aturnaetha áitiúla Stáit, agus tarchuireadh 84 cás chuig an nGarda Síochána faoin Acht um Cheartas Coiriúil (Cionta Gadaíochta agus Calaoise) 2001.

Toradh ar Chásanna Ionchúisimh

- 18.27** In 2012, tugadh 146 cás ionchúisimh coiriúil in iomlán chun críche (209 in 2011). Gearradh fineálcha, ó luach €100 go €6,000, in 89 cás. Ba é an toradh a bhí ar thart ar 10% de na cásanna a tugadh chun críche ná gur gearradh téarma príosúin nó téarma ar fionraí.
- 18.28** Chomh maith le himeachtaí in aghaidh faighteoirí íocaíochtaí leasa, tugadh ceithre chás a bhain le fostóirí chun críche (naoi gcás in 2011). Gearradh fineálacha i dtrí chás acu seo a bhí €1,000 ar an meán an ceann. Caitheadh amach an cás deiridh de bharr go raibh leachtú déanta ar an gcuideachta.
- 18.29** Ag deireadh na bliana 2012, bhí 675 cás coiriúil ar láimh le haturnaetha Stáit agus ag céimeanna éagsúla den phróiseas ionchúisimh.

Imeachtaí Forfheidhmithe Fiach Sibhialta

- 18.30** I gcásanna sibhialta, scrúdaítear cumas an duine chun fiach a aisíoc. Ní thógtar imeachtaí sna cásanna ina mbíonn an fiach á aisíoc nó mura bhfuil sé ar chumas an chliaint an aisíocaíocht a dhéanamh nó mura bhfuil na hacmhainní aige. Bheadh imeachtaí sibhialta i gcásanna mar seo fánach agus costais shuntasacha ar an Roinn mar thoradh orthu.
- 18.31** Ní choinníonn an Roinn le himeachtaí sibhialta mar bhealach chun fiacha a aisghabháil ach amháin i gcás go mbíonn ionchas réasúnta ann go bhfuil dóthain acmhainní ag an bhféichiúnaí an fiach a urscaoileadh. Bhí úsáid imeachtaí sóisialta ag an Roinn chun suimeanna a bhí dlite a aisghabháil, teoranta.

¹ D'fhéadfadh fiach chuig an Roinn a bheith i gceist áit a seachnaíonn fostóirí íocaíocht ranníocaíochtaí ÁSPC atá dlite.

- 18.32** Idir 2008 agus 2012, thug an Roinn 153 imeacht sibhialta ina n-iomláine chun críche. Baineadh torthaí dearfacha amach in 72 cás lena n-áirítear
- comhaontuithe cnapshuime i sé chás inar aisghabháladh fiacha arbh ionann agus €236,000
 - socruithe tráthchoda a comhaontaíodh in 62 cás
 - breithiúnais i bhfabhar na Roinne in ceithre chás cúirte.¹
- 18.33** Cuireadh deireadh leis an 81 cás a bhí fanta de bharr athruithe ar chúinsí an fhéichiúnaithe (57 cás) nó toisc go raibh an cás faoi urchosc reachta. Ag deireadh na bliana 2012, bhí 25 cás sibhialta ag an Roinn nach raibh tugtha chun críche go fóill. Ba é 48 an figiúr coibhéiseach ag deireadh na bliana 2011.

Tuairimí an Oifigigh Cuntasaíochta

- 18.34** Tá an tOifigeach Cuntasaíochta den tuairim nach léirítear feidhmiúchán foriomlán na Roinne maidir leis an am a thógann sé fiach a aisghabháil agus luach airgeadais na n-aisghabhálacha, de bharr teorainneacha a chuirtear ar aisghabháil fiacha uathu siúd a fhaigheann íocaíochtaí leasa. Measann sí go léiríonn arduithe suntasacha sna suimeanna fiacha a taifeadadh agus a aisghabháladh, na hiarrachtaí le cois ag an Roinn chun aghaidh a thabhairt ar ró-íocaíochtaí agus bainistiú fiacha a fheabhsú.
- 18.35** Cuirfidh forálacha reachtaíochta a tugadh isteach chun an tsuim aisghabhála a mhéadú agus chun soláthar a dhéanamh chun orduithe astaithe a úsáid, feabhas ar chumas na Roinne iad siúd nach bhfuil ag déanamh iarrachtaí leormhaithe chun fiach a aisíoc a leanúint. Níl an fhoráil chun an tsuim aisghabhála a mhéadú ar fáil ach ó Eanáir 2013, agus mar sin ní féidir figiúirí críochnaitheacha a chur ar fáil go fóill faoina tionchar. Bhí ardú, áfach, ar líon na bhféichiúnaithe a raibh asbhaint de luach níos airde acu sna chéad sé mhí de 2013 i gcomparáid le 2012. Measann an Roinn go mbeidh éifeacht bhactha ag an ráta aisghabhála níos airde.
- 18.36** Ní bhíonn fiach faoi urchosc reachta agus is féidir é a aisghabháil ó gach teidlíocht sa todhchaí, chomh maith le heastát an éilitheora. Leanann an Roinn ag aisghabháil fiacha is cuma cén tréimhse ama a bhaineann leis an fiach. In 2012, mar shampla, bailíodh €345,000 maidir le fiach a bhí 20 bliana nó níos sine.

Conclúidí

- 18.37** B'ionann ró-íocaíocht fiacha gan íoc ag deireadh na bliana 2012 agus €375 milliún - ardú de 62% ó 2007. Sa tréimhse chéanna, d'ardaigh ró-íocaíochtaí a taifeadadh gach bliain sa bhreis ar 90%. Is féidir é a chur i gcomparáid le hardú 25% ar chaiteachas leasa.
- 18.38** In 2012, b'ionann na ró-íocaíochtaí ina n-iomláine a taifeadadh agus €97 milliún. Seasann sé seo do 0.47%² de chaiteachas iomlán bliantúil na roinne.
- 18.39** Tá breis is 40% de na ró-íocaíochtaí a taifeadadh luaite le calaois. Baineann 37% eile le hearráid chliant. Cuireann céatadán ard na gcásanna calaoise béim ar an tábhacht a bhaineann lena chinntiú go mbíonn aisghabháil éifeachtach ar fhiach a éiríonn as ró-íocaíochtaí. D'fhéadfadh sé go ngníomhódh ardú a chur ar líon na ró-íocaíochtaí a aisghabháil mar dhídhreasú ar iompar calaoiseach ó éilitheoirí.

¹ Áirítear ina measc bhí foraitheanta a bronnadh (1 cás), orduithe gálaí a bronnadh (2 chás) agus morgáiste breithiúnais (1 cás).

² **Ceartúchán:** De bharr earráid chló, níor tuairiscíodh an figiúr seo i gceart sa tuarascáil a foilsíodh ar dtús. Tá an figiúr ceart le feiceáil anois.

- 18.40** B'ionann aisghabhálacha ró-íocaíochta in 2012 ina hiomláin agus beagán sa bhreis ar €54 milliún - ardú sa bhreis ar 120% ó 2007. In 2011 agus 2012, b'ionann suim na bhfiach a aisghabháladh mar chéatadán den fhiach iomlán agus thart ar 13%. Léiríonn anailís aoise ar fhiach go ndéantar aisghabháil nó díscríobh sa chéad bhliain ar thart ar 40% de na ró-íocaíochtaí a taifeadadh. Leanann bailiúchán incriminteach fiacha thar na blianta atá le teacht ach fágtar sa bhreis ar an tríú cuid den fhiach gan íoc tar éis cúig bliana.
- 18.41** Níl córas Bainistithe Fiach Ró-íocaíochta na Roinne, a tugadh isteach sa bhliain 2006, éifeachtach mar uirlis bhainistithe fiacha agus níl sé ar a chumas an fhaisnéis is gá a chur ar fáil chun deis a thabhairt don Roinn monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtúlacht a phróiseas bainistithe fiacha. Bheartaigh an Roinn córas nua athchuir a fhorbairt.
- 18.42** Dúirt an tOifigeach Cuntasaíochta go bhfuil súil aici go dtacóidh an córas nua bainistithe fiacha, le feidhmeanna cuntasaíochta agus bainistithe fiacha. Aithníonn an Roinn an gá leis an gcóras chun faisnéis bhainistithe a sholáthar chun cuidiú luacháil a dhéanamh ar éifeachtúlacht bhainistithe fiacha. Tá súil go mbeidh an córas nua i bhfeidhm sa dara leath de 2014.

Iarscríbhinn A

Fíor A1 Ró-íocaíochtaí agus fiacha, 2007 go 2012

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	€m	€m	€m	€m	€m	€m
Fiacha amuigh amhail 1 Eanáir	149.5	232.1	256.6	276.6	314.8	343.4
Coigeartuithe don bhliain roimhe	61.6 ^a	1.8	(1.0)	—	—	—
Ró-íocaíocht a taifeadadh	50.5	55.6	66.8	83.4	92.4	96.9
Fiacha a cealaíodh	(1.4)	(1.1)	(1.3)	(2.2)	(6.7)	(4.6)
Fiacha a díscríobhadh	(4.3)	(4.9)	(11.6)	(8.5)	(5.6)	(6.2)
Iomlán na bhfiach in-aisghabhála	255.9	283.5	309.5	349.3	394.9	429.5
Fiacha a aisghabháladh ^b	(23.8)	(26.9)	(32.9)	(34.5)	(51.5)	(54.2)
Fiacha gan íoc amhail 31 Nollaig	232.1	256.6	276.6	314.8	343.4	375.3

Foinse: An Roinn Coimirce Sóisialaí

Nótaí: a Tar éis an córas ODM a thabhairt isteach i Samhain 2006, theastaigh coigeartuithe maidir le fiacha a bhí díscríofa roimhe sin ar chúinsí cuntasáíochta (€44 milliún) agus ró-íocaíochtaí nár lártáifeadadh roimhe sin (€17 milliún).

b Lena n-áirítear airgead tirim a fuarthas agus íocaíochtaí leasa a coinníodh siar.

Fíor A2 Ró-íocaíochtaí a aisghabháladh ó 2007 go 2012, de réir modh aisghabhála

Modh aisghabhála	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	€m	€m	€m	€m	€m	€m
Sochair leasa a coinníodh siar	11.2	11.3	16.9	19.7	24.2	28.3
Airgead tirim ó chásanna eastáit	4.8	7.1	8.7	7.2	14.1	12.5
Fáltais airgeadais eile	7.8	8.5	7.3	7.6	13.2	13.4
An tIomlán a aisghabháladh	23.8	26.9	32.9	34.5	51.5	54.2

Foinse: An Roinn Coimirce Sóisialaí

Fíor A3 Líon agus luach ró-íocaíochtaí, 2007 go 2012

	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^a
	€m	€m	€m	€m	€m	€m
Luach ró-íocaíochtaí a taifeadadh						
Árachas sóisialta	17.7	18.5	20.3	27.7	26.0	22.9
Cúnamh sóisialta	32.8	37.1	46.5	55.7	66.4	72.9
Iomlán	50.5	55.6	66.8	83.4	92.4	95.8
Líon na gcásanna ró-íocaíochta						
Árachas sóisialta	26,250	29,490	24,630	26,300	23,750	22,630
Cúnamh sóisialta	20,150	19,610	17,880	26,300	39,560	45,030
Iomlán	46,400	49,100	42,510	52,600	63,310	67,660
Meán luach ró-íocaíochtaí	€1,088	€1,131	€1,571	€1,585	€1,459	€1,416

Foinse: An Roinn Coimirce Sóisialaí

Nóta: a Níl ró-íocaíochtaí de €1.2 milliún chuig thart ar 60,000 cás a bhain le híocaíocht trí dhearmad a rinneadh in 2012 de sheachtain le cois den liúntas breosla san áireamh anseo.

Fíor A4 Ró-íocaíochtaí 2007 go 2012, de réir cúise

Cúis ró-íocaíochta	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
	€m	€m	€m	€m	€m	€m	%
Earráid chliant	19.7	24.1	31.5	42.4	40.5	35.8	37
Calaois nó calaois amhrasta	21.4	21.1	20.7	25.9	34.9	40.9	42
Cásanna eastáit	6.7	7.3	10.6	9.9	11.5	12.6	13
Earráid rannach	2.7	3.1	4.0	5.2	5.5	7.7	8
Iomlán	50.5	55.6	66.8	83.4	92.4	97.0	100

Foinse: An Roinn Coimirce Sóisialaí

Fíor A5 An ráta aisghabhála, 2007 go 2012

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	€m	€m	€m	€m	€m	€m
Fiacha in-aisghabhála	255.9	283.5	309.5	349.3	394.9	429.5
Aisghafa sa bhliain	23.8	26.9	32.9	34.5	51.5	54.2
An ráta aisghabhála	9%	9%	11%	10%	13%	13%

Foinse: An Roinn Coimirce Sóisialaí